

Олена ЯЗЛОВИЦЬКА,

orcid.org/0000-0001-7326-1234

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

(Харків, Україна) *olena.yazlovytska@karazin.ua*

РОЗВИТОК *SOFT SKILLS* ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ФІЛОЛОГІЇ

Стаття присвячена огляду важливості розвитку та поглиблення гнучких навичок (*soft skills*) фахівців у галузі філології задля підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці в процесі самоактуалізації та професійного становлення. Авторами звертається увага на те, що базових знань та навичок наряду з професійними надбаннями стає недостатньо для досягнення успіху у професійному житті, що зумовлює необхідність розвитку гнучких навичок особистісного розвитку, які стають підсилюючим фактором під час самореалізації фахівця, зокрема у галузі філології. Гнучкі навички особистісної самореалізації (*soft skills*) є протиставленням професійним навичкам фахової підготовки (*hard skills*), поглиблення яких у балансі комплексної реалізації сприяє підвищенню конкурентоспроможності фахівців на вимогливому ринку праці сьогодення. Гнучкі навички розподілені на низку категорій, що враховує основні елементи особистісного розвитку у контексті соціального становища, а саме комунікативні навички, когнітивні навички ефективного мислення, особистісні навички *self-менеджменту* та управлінські навички фахівця у галузі філології. Авторами проведено детальний аналіз категорій гнучких навичок та виявлено, що комунікативні навички є ключовим елементом у роботі фахівця у галузі філології та передбачають поглиблення вмій ефективного комунікації та мовленнєвої взаємодії, когнітивні навички, у свою чергу, включають здатність до критичного та аналітичного мислення, навички *self-менеджменту* та управлінські навички включають здатність до самодисципліни та продуктивної реалізації запланованих професійних завдань у рамках співпраці та оптимізації лідерських якостей. Розвиток та ефективне поглиблення гнучких навичок передбачає постійну самоосвіту та навчання, саморефлексію та всебічний розвиток особистості як в академічному, так і в професійному середовищі. Результати проведеного дослідження підкреслюють важливість розвитку гнучких навичок здобувача вищої освіти, пропонують різноманітні методи їх вдосконалення та можуть бути корисними для подальшого їх використання у стратегічному плануванні та розробці навчальних програм професійного розвитку кваліфікованих фахівців у галузі філології.

Ключові слова: гнучкі навички, комунікативні навички, когнітивні навички, професійне становлення, само-реалізація.

Olena YAZLOVYTKSA,

orcid.org/0000-0001-7326-1234

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of English Philology and Foreign Language Teaching Methods

V. N. Karazin Kharkiv National University

(Kharkiv, Ukraine) *olena.yazlovytska@karazin.ua*

SOFT SKILLS DEVELOPMENT AS AN INTEGRAL PART OF TRAINING SPECIALISTS IN THE FIELD OF PHILOLOGY

The article is devoted to an overview of the importance of developing and deepening soft skills of specialists in the field of philology to increase their competitiveness in the process of self-realization and professional development in the labor market. The authors draw attention to the fact that basic knowledge and skills, along with professional achievements, are becoming insufficient to achieve success in professional life, which necessitates the development of certain soft skills of personal development that will become a reinforcing factor in the self-realisation of a specialist, in particular in the field of philology. Taking into account the main elements of personal development in the social situation context, soft skills are divided into a number of categories; more precisely, communication skills, cognitive skills of effective thinking, personal skills of self-management, and a specialist's administrative skills in the field of philology. Soft skills of personal self-realization are opposed to hard skills of professional training, the deepening of which in the balance of complex implementation contributes to the competitiveness of specialists in the demanding labor market of today. The detailed analysis of the categories of soft skills conducted by the authors revealed that communication skills are a key element in the work of a specialist in the field of philology which requires the enhancement of the skills of effective communication

and speech interaction. Cognitive skills, in turn, include the ability to think critically and analytically, self-management skills and administrative skills include the ability to self-discipline and productive implementation of planned professional tasks in the framework of cooperation and optimization of leadership skills. The development and effective deepening of soft skills involve continuous self-education and training, self-reflection, and comprehensive personal development in both academic and professional environments. The results of the study emphasize the importance of developing soft skills of higher education students, suggest various methods of their improvement, and may be useful for their further use in strategic planning and development of training programs for qualified specialists' professional development in the field of philology.

Key words: communication skills, cognitive skills, professional development, self-realization, soft skills.

Постановка проблеми. У сучасному світі, процес глобалізації зумовлює фундаментальну зміну стратегії, напрямків та цілей освітнього процесу. Перехід людства до антропоцентричної моделі освіти передбачає оволодіння новими інноваційними методами набуття професійної кваліфікації та розвиток індивідуальних можливостей фахівців, забезпечення їх підготовки до життя в суспільстві та досягнення особистого успіху в різних сферах життєдіяльності. Основоположними факторами сучасної моделі освіти є індивідуалізація та диференціація навчального процесу, забезпечення активної пізнавальної діяльності студентів, створення сприятливого середовища для розвитку креативності, самостійності та самовизначеності, що призводить до підвищення рівня освіченості та компетентності фахівця у певній галузі та у суспільстві в цілому.

Швидкоплинний та конкурентний ринок праці сьогодення потребує все більш кваліфікованих фахівців, які мають низку компетенцій, що є основою конкурентоспроможності. Панує думка, що існують навички та здібності, необхідні для досягнення успіху в житті, які для кожного індивіда можуть різнитись в залежності від обраної професії, способу життя, суспільства та культурних цінностей. Постає необхідність визначення узагальнених навичок і здібностей, необхідних для кращої підготовки здобувачів вищої освіти до досягнення успіху у рамках професійної кар'єри, самовизначення та самореалізації. Традиційних «базових навичок», таких як грамотність і вміння рахувати, стає недостатньо для успіху на робочому місці, що стає передумовою необхідності визначення низки особистісних та міжособистісних навичок (соціально-емоційних компетенцій) – “soft skills”, у перекладі з англійської мови «гнучкі / м'які навички», таких як комунікація, вміння працювати в мультидисциплінарних командах, гнучкість тощо, які сприяють загальному успіху на робочому місці (Lyu, Liu, 2021: 25).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз досліджень провідних вчених, Кутвої С.О., Свідерської О.М. Чубенко В.А., Башкір О., Каданер О., Бішоп Т. та інших, підтверджує,

що питання конкурентоспроможності фахівців на ринку праці сьогодення стає все більш актуальним. Вважається, що розвиток певної низки соціальних навичок сприяє самореалізації фахівців у різних професійних галузях. Діксон Дж., Белнап К., Альбрехт К. та Лі К. визначають, що фахівці повинні володіти не лише технічними навичками своєї роботи, але й різними «м'якими» навичками, включаючи вміння спілкуватися, координувати, працювати під тиском та вирішувати проблеми. Тюріною В.О. досліджується взаємозв'язок навичок та вмінь фахової підготовки фахівців з соціально-значущими навичками та емоційним інтелектом учасників соціальної взаємодії. Питання розвитку гнучких навичок є особливо актуальним для фахівців у галузі філології, де ефективна комунікація, критичне мислення та креативність мають важливе значення, що зумовлює актуальність даного дослідження у необхідності аналізу соціально-необхідних навичок фахівців у галузі філології, які сприяють їх конкурентоспроможності під час професійного становлення.

Метою дослідження є розгляд важливості розвитку та поглиблення гнучких навичок фахівців у галузі філології з ціллю набуття конкурентоспроможності на ринку праці сьогодення, а також аналіз різновидів гнучких навичок фахівців та методів їх вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. “Soft skills” (гнучкі навички) визначають як «навички спілкування», як «міжособистісні навички», як навички, що сприяють розвитку особистості, як особистісні якості людини, які «покращують її соціальну взаємодію, ефективність роботи та кар'єрні перспективи, як тонкі моделі поведінки та стилі спілкування, які допомагають полегшити управління робочим середовищем або взаємодію з іншими людьми» (Vasanthakumari, 2019: 66). “Soft skills” (гнучкі навички) є протиставленням до групи “hard skills” (жорсткі навички), які є двома групами компетенцій, які забезпечують ефективність роботи та соціальну адаптацію на робочому місці, баланс між якими є важливим фактором професійного успіху та самореалізації. На відміну від жорстких навичок, які можна довести і виміряти,

гнучкі навички є нематеріальними, їх важко виміряти, і вони допомагають налагоджувати людські зв’язки. Жорсткі навички, як правило, є специфічними для певного типу завдань та кваліфікації, тоді як гнучкі навички можуть бути застосовані в широкому діапазоні компетентностей та від яких залежить 75–85% професійного успіху фахівця.

За даними Світового Економічного Форуму важливими навичками фахівців задля успішної професійної самореалізації постають аналітичне мислення та інновації, активне навчання та навчальні стратегії, комплексне вирішення проблем, критичне мислення та аналіз, креативність, оригінальність та ініціативність, лідерство та соціальний вплив, використання технологій, моніторинг і контроль, дизайн технологій та програмування, стресостійкість та гнучкість, вміння аргументувати погляди, вирішувати проблеми та генерувати ідеї (World economic forum, 2020).

Дослідження провідних вчених підтверджують, що гнучкі навички виходять за рамки академічних або технічних знань та у сучасному світі роботодавці шукають кандидатів, які мають розвинені гнучкі навички, такі як комунікаційні навички, креативність, критичне мислення, співпраця, емоційний інтелект, лідерські якості та культурна компетентність (Kechagias, 2011: 237). Це пов’язано з тим, що більшість робіт вимагають спілкування з колегами, клієнтами та партнерами, а також здатності до інновацій та творчості. Вважається, що фахівці, які мають розвинені гнучкі навички більш успішні у роботі та здатні краще спілкуватися з колегами з різних країн та культур (Vasanthakumari, 2019: 67). Гнучкі навички, які зазвичай визначаються як нетехнічні навички, дозволяють людям ефективно взаємодіяти та співпрацювати з іншими, є предиктором професійного успіху і пов’язані з якостями лідерства та ефективного управління (Жукова, 2022; Deming, Kahn, 2018; Korolovich, 2020: 92).

Успішна кар’єра фахівця-філолога вимагає опанування професійними вміннями та знаннями (*hard skills*) наряду з низкою особистісних та соціальних навичок (*soft skills*), які стають дедалі важливішими на сучасному робочому місці. Жорсткі навички – це професійні навички та знання, яким можна навчитися та використати на практиці. Характеризуючи жорсткі навички фахівця у галузі іноземної філології, до групи набутих навичок ми відносимо мовні (граматичні, лексичні, фонетичні та стилістичні) та мовленнєві здібності (аудіювання, говоріння, читання та письмо іноземною мовою); навички перекладу та інтерпретації (здатність перекладати текст з однієї мови на іншу

з точністю та стилістичною вдалістю); навички редагування та коректури (здатність виправляти помилки в написанні, стилі та логіку тексту); оволодіння культурологічною складовою іноземної мови (знання однієї або декількох іноземних мов дозволяє філологу зрозуміти культуру та традиції інших країн, що є важливим для професійної комунікації) (Kechagias, 2011).

Гнучкі навички філолога – це здібності, пов’язані з соціальною та міжособистісною взаємодією, комунікацією та розвитком особистості. Дані навички включають у себе такі якості, як емоційний інтелект, креативність, лідерство, комунікабельність, презентаційні навички, роботу в команді, управління часом тощо. “Soft skills” допомагають фахівцям розвивати свої здібності та ефективно взаємодіяти з колегами, клієнтами та іншими учасниками робочого процесу (Schul, 2008: 147–148), отримувати необхідну інформацію в потрібний момент та корегувати власні дії в залежності від ситуативного контексту (Коваль, 2022: 163).

Оволодіння гнучкими навичками передбачає «уміння використовувати різні моделі поведінки навіть в однакових ситуаціях, глибоко розуміти власні інтереси та інтереси зацікавлених сторін, швидко і чітко розставляти пріоритети, робити кращий вибір за наявності альтернатив, швидко прилаштовуватись відповідно до нових викликів та обставин, бути стресостійким до навантажень, вміти досягати поставленої мети» (Коваль, 2022: 165). Дослідження виявило, що класифікація гнучких навичок передбачає їх розподіл на декілька категорій: комунікативні навички, когнітивні навички (навички ефективного мислення), навички *self*-менеджменту та управлінські навички (Глейзер, Говорова, Слинченко, 2022: 260–270).

У рамках нашого дослідження вважаємо, що ефективна комунікація є фундаментальною навичкою для професіоналів-філологів та передбачає чітке та лаконічне висловлювання думок, активне слухання та надання конструктивного зворотного зв’язку. Філологи часто працюють у міждисциплінарних командах, і ефективна комунікація має важливе значення для побудови міцних стосунків з колегами та зацікавленими сторонами з різних галузей. Хороші комунікативні навички також дозволяють філологам доносити складну інформацію до нефахової аудиторії. Фахівці з філології також повинні мати навички активного слухання, що передбачає увагу до того, що говорять інші, і відповідне реагування, а також опанування невербальними компонентами комунікації, вміння презентувати власну думку та довести її до співроз-

мовника. Методи розвинення навичок ефективної комунікації передбачають практику письма та усного мовлення в академічному середовищі, а також участь у наукових конференціях та семінарах задля розвитку ораторських навичок.

До управлінських навичок відносимо вміння працювати в команді, що є важливою навичкою для філологів. Ефективна командна робота вимагає хорошої комунікації, співпраці та спільної мети. Філологи з відмінними навичками командної роботи можуть сприяти створенню позитивної робочої атмосфери, підтримувати своїх колег і досягати колективних цілей. Розвиток соціальних навичок, а саме вміння слухати, спілкуватись та співпрацювати, є передумовою оволодіння управлінською компетентністю та досягається шляхом роботи в командах над дослідницькими проектами та презентаціями.

До низки когнітивних навичок фахівця у галузі філології відносимо критичне мислення, що є здатністю аналізувати інформацію та виносити аргументовані судження. Фахівці з філології повинні вміти критично оцінювати тексти та інші джерела, виявляти упередження і припущення та робити висновки на основі доказів. Аналіз складної інформації, виявлення закономірностей та прийняття обґрунтованих рішень є цінною навичкою фахівця у галузі філології. Навички критичного мислення необхідні для вирішення проблем, оскільки філологи часто стикаються зі складними питаннями, які потребують творчих рішень. Щоб розвинути навички критичного мислення, фахівці з філології можуть займатися діяльністю, яка вимагає проведення дослідження, аналіз даних та надання обґрунтованих висновків.

Серед індивідуальних якостей особистості у рамках “soft skills” та навичок self-менеджменту виділяємо адаптивність, яка має вирішальне значення для успіху у галузі філології. Філологи з відмінними навичками адаптивності можуть пристосовуватися до нового робочого середовища, швидко освоювати нові технології та сприймати нові ідеї; креативність, здатність творчо мислити для створення оригінальних та ефективних рішень, використовувати свої здібності до аналізу, синтезу та оцінки інформації, щоб розробляти нові ідеї та методи, які можуть допомогти їм у покращенні роботи. Важливим є рефлексія та саморозвиток, вміння управління власними емоціями та прийняття рішень у складних ситуаціях, наполегливість та ініціативність, здатність до самоосвіти та постійного навчання.

Кожна з категорій гнучких навичок є важливою для професіоналів-філологів, які бажать

досягти успіху в професійному та творчому житті. Ефективна комунікація, критичне мислення та креативність – це лише кілька прикладів гнучких навичок, які особливо важливі в цій галузі. Розвиваючи ці навички через письмо, говоріння, аналіз інформації та творчу діяльність під час здобуття вищої освіти, фахівці з філології можуть покращити свою взаємодію з іншими людьми та сприяти майбутньому успіху на робочому місці.

Розвиток гнучких навичок може бути складним завданням, особливо для фахівців у галузі філології, однак існує кілька ефективних методів розвитку гнучких навичок, одним з яких є практика усного та письмового мовлення. Як зазначалось, здобувачі можуть практикувати комунікативні навички презентуючи результати досліджень, розвивати навички критичного мислення аналізуючи дані та роблячи обґрунтовані висновки, поглиблювати навички роботи в команді співпрацюючи з колегами та беручи участь у групових дослідницьких проектах.

Зворотний зв'язок є також важливим компонентом розвитку гнучких навичок та елементом сприймання конструктивної критики. Майбутні фахівці-філологи повинні отримувати відгуки від колег, наставників і керівників про свої навички спілкування, роботи в команді та критичного мислення. Зворотний зв'язок може допомогти філологам визначити сфери для вдосконалення та розробити ефективні стратегії для покращення своїх гнучких навичок шляхом саморефлексії та стратегій саморозвитку.

Висновки і пропозиції. Підсумовуючи вищезазначене, можемо стверджувати, що у сучасному світі, де конкуренція на ринку праці є дуже високою, гнучкі навички (soft skills) є невід'ємною складовою конкурентоспроможності фахівця-філолога, які базуються на функціональних елементах особистісної та соціальної компетентностей та постають у балансі з професійними вміннями. Відмінні навички комунікації, співпраці, керування проектами, креативності, адаптивності, критичного мислення, емоційної інтелігентності та лідерства допоможуть майбутньому фахівцю-філологу впевнено впоратися з професійними завданнями та стати передумовою для побудови міцних робочих стосунків, досягнення колективних цілей та адаптації до мінливих обставин. Розвиток гнучких навичок – це постійний процес, який потребує часу та зусиль, проте постійна робота над покращенням навичок дозволить фахівцю-філологу бути готовим до викликів майбутнього, вирішенню завдань як в академіч-

ному середовищі, так і в професійному. Перспективами дослідження вважаємо простеження та аналіз використання гнучких навичок фахівцями під час професійного становлення з урахуванням інноваційних підходів до їх вдосконалення в академічному середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Башкір О., Каданер О. Інтерактивні методи формування *soft skills* майбутніх фахівців. *Наукові інновації та передові технології*. 2022. № 1 (3). С. 216–135.
2. Глейзер Н. В., Говорова Т С., Слинченко В. І. *Soft skills* сучасного педагога. *Наумовські читання* : матеріали XIX наук.-метод. конф. здобувачів вищої освіти та молодих учених, присвяч. року мат. освіти в Україні (Харків, 23–24 листоп. 2021 р.). Харків: нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди / за ред. Н. О. Пономарьової та ін.. Харків, 2022. С. 269–271.
3. Жукова А. Р. Лідерська компетенція як одна із *soft skills* («м’які навички») студента-фахівця XXI століття. *Гуманітарний корпус: збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії*. 2022. Вип. 43. С. 126–132.
4. Коваль К. О. Розвиток “*soft skills*” у студентів – один з чинників для їх працевлаштування. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2015. № 2. С. 162–167.
5. Кутова С. О., Свідерська О. М. “*Soft skills*” як визначальна складова якісної фахової підготовки майбутнього педагога. *Наукові інновації та передові технології*. 2022. № 10 (12). С. 385–394.
6. Тюріна В. О., Данченко І. О., Полубоярина І. І. Зв’язок гнучких навичок “*soft skills*” з емоційним інтелектом EDITORIAL BOARD. *Innovative trends in science, practice and education*: матеріали VII міжн. наук.-прак. конференції (Мюнхен, 22-25 лютого 2022 р.). Мюнхен, 2022. С. 354–358.
7. Чубенко В. А. Важливість “*soft skills*” в освіті сучасної молоді. *Actual problems of learning and teaching methods*: матеріали 11 міжн. наук.-прак. конференції (Відень, 06–09 грудня 2022 р.). Відень: International Science Group. 2022. С. 378.
8. Bishop T. (2017) The Hard Truth About Soft Skills. *Muma Business Review*, 1(18), 233–239. DOI:10.28945/3803
9. Deming, D. J., Kahn, L. B. (2018). Skill requirements across firms and labor markets: Evidence from job postings for professionals. *Journal of Labor Economics*, 36(S1), 337–369.
10. Dixon, J., Belnap, C., Albrecht, C., & Lee, K. (2010). The importance of soft skills. *Corporate finance review*, 14(6), 35.
11. Kechagias K. (2011). *Teaching and assessing soft skills*. Thessaloniki, Greece: 1st Second Chance School of Thessaloniki (Neapolis). 189 p.
12. Kopolovich O. (2020). Learning soft skills in the digital age: Challenges and insights from development and teaching “Negotiation Management” MOOC. *Online Journal of Applied Knowledge Management*, 8(2), 91–106.
13. Lyu, W., & Liu, J. (2021). Soft skills, hard skills: What matters most? Evidence from job postings. *Applied Energy*, 300, 117–307.
14. Matteson, M.L., Anderson, L., & Boyden, C. (2016). “Soft Skills”: A Phrase in Search of Meaning. *portal: Libraries and the Academy* 16(1), 71–88. doi:10.1353/pla.2016.0009.
15. Schulz, B. (2008). The importance of soft skills: Education beyond academic knowledge. *Nawa Journal of Communication*, 2(1), 146–154.
16. Vasanthakumari, S. (2019). Soft skills and its application in work place. *World Journal of Advanced Research and Reviews*, 3(2), 066–072.
17. World economic forum (2020). Education, skills and learning: These are the top 10 job skills of tomorrow – and how long it takes to learn them (2020). World economic forum. URL: https://www.weforum.org/agenda/2020/10/top-10-work-skills-of-tomorrow-how-long-it-takes-to-learnthem?utm_source=facebook&utm_medium=social_scheduler&utm_term=Education%20and%20Skills&utm_content=21%2F10%2F2020%2021%3A30&fbclid=IwAR0EgMXQIifLLoiwC_vGKgKqZ7EXz7PekANBLx6TXI1_Jhmyfim474SsA-Q

REFERENCES

1. Bashkir O., Kadaner O. (2022) Interaktyvni metody formuvannia soft skills maibutnix fakhivtsiv [Interactive methods of developing soft skills of future specialists]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii*. – Scientific innovations and advanced technologies, 1 (3). 216–135. [in Ukrainian].
2. Hleizer N. V., Hovorova T S., Slynchenko V. I. (2022) Soft skills suchasnoho pedahoha [Soft skills of a modern teacher]. *Naumovski chytannia* : materialy XIX nauk.-metod. konf. zdobuvachiv vyshchoi osvity ta molodykh uchenykh, prysviach. roku mat. osvity v Ukraini – Naumovski readings: materials of the XIX scientific and methodological conference of higher education applicants and young scientists dedicated to the year of mathematical education in Ukraine (Kharkiv, 23–24 November 2021). Kharkiv: nats. ped. un-t im. H. S. Skovorody. 269–271. [in Ukrainian].
3. Zhukova A. R. (2022) Liderska kompetentsiia yak odna iz soft skills («m’iaki navychky») studenta-fakhivtsia XXI stolittia [Leadership competence as one of the soft skills of a student-specialist of the twenty-first century]. *Humanitarnyi korpus: zbirnyk naukovykh statei z aktualnykh problem filosofii, kulturolohii, psykhologhii, pedahohiky ta istorii* – Humanitarian Corpus: a collection of scientific articles on topical issues of philosophy, cultural studies, psychology, pedagogy and history, 43. 126–132. [in Ukrainian].

4. Koval K. O. (2015) Rozvytok “soft skills” u studentiv – ody z chynnykiv dlia yikh pratsevlashtuvannia [Development of “soft skills” in students – one of the factors for their employment]. *Visnyk Vinnytskoho politekhnichnoho instytutu – Bulletin of Vinnytsia Polytechnic Institute*, 2. 162–167. [in Ukrainian].
5. Kutova S. O., Sviderska O. M. (2022) “Soft skills” yak vyznachalna skladova yakisnoi fakhovoi pidhotovky maibutnoho pedahoha [“Soft skills” as a determining component of quality professional training of the future teacher]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii – Scientific innovations and advanced technologies*, 10(12). 385–394. [in Ukrainian].
6. Tiurina V. O., Danchenko I. O., Poluboiaryna I. I. *Zv’iazok hnuchkykh navychok “soft skills” z emotsiinym intelektom EDITORIAL BOARD* [Soft skills as a determining component of quality professional training of the future teacher]. *Innovative trends in science, practice and education: materialy VII mizhn. nauk.-prak. konferentsii – Innovative trends in science, practice and education: materials of the VII international scientific and practical conference (Munich, 22–25 February 2022)*. Munich. 354–358. [in Ukrainian].
7. Chubenko V. A. (2022) Vazhlyvist “soft skills” v osviti suchasnoi molodi [The importance of soft skills in the education of modern youth]. *Actual problems of learning and teaching methods: materialy 11 mizhn. nauk.-prak. konferentsii – Actual problems of learning and teaching methods: materials of the 11th international scientific and practical conference (Vienna, 06-09 December 2022)*. Vienna: International Science Group. 378. [in Ukrainian].
8. Bishop T. (2017) The Hard Truth About Soft Skills. *Muma Business Review*, 1(18), 233–239. DOI: 10.28945/3803
9. Deming, D. J., Kahn, L. B. (2018). Skill requirements across firms and labor markets: Evidence from job postings for professionals. *Journal of Labor Economics*, 36(S1), 337–369.
10. Dixon, J., Belnap, C., Albrecht, C., & Lee, K. (2010). The importance of soft skills. *Corporate finance review*, 14(6), 35.
11. Kechagias K. (2011). *Teaching and assessing soft skills*. Thessaloniki, Greece: 1st Second Chance School of Thessaloniki (Neapolis). 189 p.
12. Kopolovich O. (2020). Learning soft skills in the digital age: Challenges and insights from development and teaching “Negotiation Management” MOOC. *Online Journal of Applied Knowledge Management*, 8(2), 91–106.
13. Lyu, W., & Liu, J. (2021). Soft skills, hard skills: What matters most? Evidence from job postings. *Applied Energy*, 300, 117–307.
14. Matteson, M.L., Anderson, L., & Boyden, C. (2016). “Soft Skills”: A Phrase in Search of Meaning. *portal: Libraries and the Academy* 16(1), 71–88. doi:10.1353/pla.2016.0009.
15. Schulz, B. (2008). The importance of soft skills: Education beyond academic knowledge. *Nawa Journal of Communication*, 2(1), 146–154.
16. Vasanthakumari, S. (2019). Soft skills and its application in work place. *World Journal of Advanced Research and Reviews*, 3(2), 066–072.
17. World economic forum (2020). Education, skills and learning: These are the top 10 job skills of tomorrow – and how long it takes to learn them (2020). World economic forum. URL: https://www.weforum.org/agenda/2020/10/top-10-work-skills-of-tomorrow-how-long-it-takes-to-learnthem?utm_source=facebook&utm_medium=social_scheduler&utm_term=Education%20and%20Skills&utm_content=21%2F10%2F2020%2021%3A30&fbclid=IwAR0EgMXQIifLLoiwC_vGKgKqZ7EXz7PekANBLx6TXI1_Jhmyfim474SsA-Q